

HRAD MURÁŇ – PREHĽAD VYKONANÝCH PRÁČ V ROKU 2021, V RÁMCI PROJEKTU MK SR, PODPROGRAM 1.4.: „Zapojenie nezamestnaných do obnovy kultúrneho dedičstva“

Na základe pridelenej dotácie MKSR v spolupráci s ÚPSVaR v Revúcej, sa obec Muráň aj tento rok zapojila do projektu už po deviaty krát. Zamestnaných bolo osem pracovníkov na dobu štyroch mesiacov (od 15. júna 2021 do 14. októbra 2021). Z toho štyri osoby ako odborní pracovníci a štyri osoby na pomocné práce súvisiace s rekonštrukciou.

Dom veliteľa

Aj v tomto roku hlavné práce smerovali k ukončeniu murárskych prác na objekte. Keďže ide o jedinú stavbu hradu, pri ktorej prichádza do úvahy jej úplné zastrešenie (podľa vypracovaného projektu). Ale pre skrátený termín a nedostatok financií v tohtoročnej sezóne nebolo možné začať stavbu krovu.

Dopĺňali sa posledné chýbajúce dva záklenky vstupných otvorov a priamo na ne nadväzujúca zámurovka a interiérová priečka.





Pretože tesné susedstvo týchto zložitejších konštrukcií je staticky exponované (oba vstupné otvory z interiéru delí pilier široký len cca 15 cm), bolo potrebné obzvlášť dbať na starostlivé preväzovanie muriva. Stavebný materiál sa povodne skladal z penovcov (rauvak) a tehál a vápencov. Penovcov je v areáli nedostatok, preto ich bolo potrebné najskôr v dostatočnom množstve vyhľadať, opracovať a dôsledne osadiť na pripravenú výdrevu.



Na protifahlej stene poschodia boli narušené všetky špalety pôvodných ník a oblokov až tak, že hrozilo ich zrútenie. Preto sme realizovali ich vysprávky a doplnenie. Miestami išlo o doslova protézovanie.





V spodnej časti stavby sa zachovalo torzo pôvodnej klenby s rohovou lunetovou výsečou, kde bolo podľa stôp na zachovanej omietke umiestnené keramické vykurovacie teleso. Spodná časť lunety bola úplne deštruovaná vlhkosťou a mrazom, preto hrozilo zrútenie celej staršej časti. Doplnili sme chýbajúce časti spodnej lunety a plošne vyklinovali prífahlé plochy. Stála vlhkosť pochádza z namokajúceho zásypu klenby, čo významne znižuje trvácnosť takýchto zásahov. Preto je viac menej nutné považovať ich za provizórne riešenie. Situáciu je možné v princípe trvalo vyriešiť len dvomi spôsobmi. Prvým by bolo odstránenie zásypu klenby, to by však znamenalo stratu pôvodných vrstiev podláh, ktoré v priereze zjavne obsahuje. Preto je nevhodné. Druhým a v tomto prípade jediným správnym riešením je zastrešenie objektu a pomalé vysušenie. Tým by sa zabezpečilo, že vápenná malta stihne vyzrieť a mráz ju viac neporuší.





Na záver bol objekt provizórne prekrytý pultovou strechou z lešenia.



Práce v okolí Bašových dverí

Ďalšie práce sa realizovali len ako príprava konzervácie staticky ohrozenej časti hradu v blízkosti Bašových dverí. Na pravej strane zvnútra Bašových dverí je veľký výpadok muriva. Ten vznikol v miestach strieľne narušenej koreňmi veľkého stromu (lipa –toho času už spílená) spolu s pôsobením vody. V spodnej časti sa zachovalo rekonštruovateľné torzo tejto strieľne. Ma dve vývojové fázy, viditeľné aj na fotodokumentácii. Jej preklad tvorili celkovo štyri kusy ťažkých drevných trámov, tie sa dajú rozpoznať v odtlačkoch v malte. Preto boli tesárskym spôsobom vyhotovené zodpovedajúce trámy pre prípadnú rekonštrukciu.





Tiež sme upravili okolie tvorené sutinovými kuželmi zo spadnutého materiálu. Kužele vytvárali stály tlak na ešte stojace časti a znemožňovali prístup k nim.

Technická podpora pre konzervačné práce

Čerpanie vody na stavebné účely vysokotlakovým čerpadlom z hradnej studne cez dve stanice.

Stavba a demontáž lešení

Miešanie malty a výnos materiálu.

Údržba areálu

Aj v tomto roku údržba tvorila veľkú časť prác. Areál je rozsiahly, cca 3.8 ha. Predovšetkým ide o kosenie a hrabanie dvakrát za sezónu, oprava lavičiek, stolíkov a zábradlí, prerezávka náletových drevín po konzultácii so správou NP Muránska planina.





Záverečnú správu vypracoval Viktor Šima, koordinátor pamiatkovej obnovy 2021.

Prevzal: Roman Goldschmidt, starosta obce Muráň

V Muráni, dňa.....29. 10. 2021.....

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'R. Goldschmidt', written over a faint circular stamp.

OBEC MURÁŇ
IČO: 328537
DIČ: 2020724717
049 01 MURÁŇ